

Prima instanță - (Judecătoria Bălți, sediul central) V. Pădurari

Instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) A. Corcenco, D. Corolevshi, D. Stănilă

Instanța de revizuire - (Curtea de Apel Bălți) A. Corcenco, D. Corolevshi, D. Stănilă

D E C I Z I E

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Olga Berezovscaia,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Întreprinderii Individuale „Turețchi”, Igor Bulgaru, în calitate de creditor al Societății pe Acțiuni „Combinatul de Pâine din Bălți” împotriva Olgăi Berezovscaia, Mihail Berezovschi și Vasile Turețchi, intervenienți accesorii Agenția Servicii Publice, Departamentul Cadastru și notarul Adrian Popovici, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și rectificarea înscrisurilor în Registrul bunurilor imobile,

împotriva încheierii din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Olga Berezovscaia împotriva deciziei din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 14 aprilie 2017, creditorul SA „Combinatul de Pâine din Bălți” a înaintat în instanța de insolvabilitate cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul ÎI „Turețchi”.

Prin încheierea din 14 aprilie 2017 a Curții de Apel Bălți, s-a admis spre examinare cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul ÎI „Turețchi”, fiind aplicate măsurile de asigurare, iar în calitate de administrator provizoriu desemnat, Igor Bulgaru, deținătorul autorizației nr. 39 din 14 ianuarie 2015.

Prin hotărârea din 27 iulie 2017 a Curții de Apel Bălți, s-a intentat procesul de insolvabilitate, cu inițierea procedurii de faliment simplificat față de ÎI „Turețchi”.

La 7 decembrie 2017 lichidatorul ÎI „Turețchi”, Igor Bulgaru s-a adresat, la Curtea de Apel Bălți, cu cerere împotriva Olgăi Berezovscaia, intervenient accesoriu Agenția Relații Funciare și Cadastru (succesor în drepturi Agenția Servicii Publice, Departamentul Cadastru), solicitând declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 1345 din 22 aprilie 2015 încheiat între ÎI

„Turețchi” și Olga Berezovscaia și obligarea Agenției Relații Funciare și Cadastru de a rectifica înscrierea în Registrul bunurilor imobile. (vol. I, f.d. 3-5)

Prin încheierea din 12 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți, cererea lichidatorului ÎI „Turețchi” Igor Bulgaru, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și rectificarea înscrierilor în Registrul bunurilor imobile s-a transmis pentru examinare instanței competente, Judecătoriei Bălți, sediul central. (vol. I, f.d. 60)

Prin încheierea din 21 martie 2019, s-a atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu, notarul Maria Popovici. (vol. I, f.d. 141)

Prin încheierea din 27 martie 2019, s-a admis înlocuirea în proces a intervenientului accesoriu în proces Maria Popovici, cu succesorul în drepturi notarul Adrian Popovici. (vol. I, f.d. 177-178)

Prin hotărârea din 3 iulie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central, s-a admis acțiunea integral.

S-a declarat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1345 din 22 aprilie 2015 încheiat între ÎI „Turețchi” și Olga Berezovscaia și autentificat la biroul notarului Maria Popovici.

S-a pus în sarcina Agenției Servicii Publice, Departamentul Cadastru, rectificarea datelor din Registrul bunurilor imobile, prin radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii asupra bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx cu suprafața totală de 0,8061 ha, amplasat în r-nul Fălești, s. Răuțel, la Subcapitolul II Dreptul de proprietate asupra bunului imobil, rubrica Proprietarul: „Berezovscaia Olga Vasili (xxxxx), cod personal xxxxx și pe Berezovschi Mihail Anatoli (xxxxx), cod personal xxxxx”, și radierea Temeiului înscrierii, „contract de vânzare-cumpărare nr. 1345 din 22.04.2015 (4301/15/5590-1)”, cu includerea în Subcapitolul II Dreptul de proprietate asupra bunului imobil, rubrica Proprietarul: „Întreprinderea Individuală „Turețchi” (xxxxx), cod personal xxxxx” și Temeiul înscrierii, „contractul de vânzare-cumpărare nr. 1182 din 10.03.2003 (2195-1/2003)”. (vol. I, f.d. 222, 231-242)

La 5 iulie 2019 Olga Berezovscaia (vol. I, 223-224) și ulterior la 18 iulie 2019 Mihail Berezovschi (vol. I, 227-229), au depus cereri de recurs împotriva hotărârii din 3 iulie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

La 10 septembrie 2019, recurenții Olga Berezovscaia și Mihail Berezovschi au depus suplimente la cererile de recurs. (vol. II, 8-21)

Prin decizia din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de recurs înaintată de Olga Berezovscaia, s-a respins cererea de recurs înaintată de Mihail Berezovschi și s-a menținut hotărârea din 3 iulie 2019 a Judecătoriei Bălți sediul central. (vol. II, f.d. 23-27)

La 24 octombrie 2019, Olga Berezovscaia a depus cerere de revizuire a deciziei din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea cererii de revizuire și casarea deciziei. (vol. II, f.d. 30-34)

Prin încheierea din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Olga Berezovscaia împotriva deciziei din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

La 20 decembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 60), Olga Berezovscaia a declarat recurs împotriva încheierii din 5 decembrie 2019 a Curții

de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului, Olga Berezovskaia a invocat că concluzia privind inadmisibilitatea cererii de revizuire este absolut nemotivată.

În sensul dat, a menționat că la examinarea cererii de revizuire, instanța neîntemeiat nu s-a pronunțat în privința argumentului că judecătorul Corolevschi Dumitru, contrar prevederilor stipulate la art. 49 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a participat la examinarea cauzei în recurs, prezentând un argument abstract că judecătorul Dumitru Corolevschi nu s-a expus asupra fondului atunci când a participat la examinarea cauzei ca judecător al primei instanțe, prin încheierea din 12 februarie 2018 fiind dispusă transmiterea cauzei pentru examinare instanței competente, Judecătoriei Bălți, sediul central.

Astfel, consideră că încheierea contestată, este pasibilă casării din motivul examinării superficiale a circumstanțelor importante ale cauzei și interpretării eronate a normelor de drept.

Recurenta a indicat că un alt temei de revizuire a fost și acela că instanța de recurs a dat preferință în exclusivitate argumentelor lichidatorului ÎI „Turețchi” în procedura falimentului simplificat și a aplicat Hotărârea Guvernului nr. 562 din 23 octombrie 1996 care a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 1428 din 16 decembrie 2008, cu mult timp înainte de încheierea contractului de vânzare cumpărare.

Contractul de vânzare-cumpărare a fost încheiat în anul 2015, însă hotărârea la care s-a făcut referire în favoarea respingerii cererii de recurs a fost abrogată în 2008.

Prin urmare, aplicarea unei Hotărâri de Guvern care era abrogată și nu mai producea efecte juridice, constituie o circumstanță notorie ce impune necesitatea retractării deciziei a cărei revizuire se cere.

Însă instanța de revizuire superficial a invocat doar că, nu și-a găsit confirmare nici argumentul, precum că instanța de recurs a aplicat o Hotărâre de Guvern abrogată la data încheierii contractului de vânzare-cumpărare, or nici acest argument nu cade sub incidența prevederilor art. 449 Codul de procedură civilă.

Consideră că soluția adoptată de instanța de revizuire prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege.

Din încheierea emisă de instanța de revizuire nu rezultă care este motivul că aplicarea unei Hotărâri de Guvern care era abrogată și nu mai producea efecte juridice, nu constituie temei de revizuire, or, în situația în care instanța de recurs nu aplica o Hotărâre de Guvern abrogată, soluția putea fi alta.

Un alt argument la care s-a făcut referire în cererea de revizuire a fost că în proces nu a fost atras executorul judecătoresc Romah Oleg, cu toate că aceasta s-a solicitat de mai multe ori, acesta a fost lipsit de posibilitatea de a relata instanței de judecată toate circumstanțele încheierii contractului de vânzare-cumpărare, în acest fel, a fost încălcat dreptul de a-și proteja drepturile și interesele legitime, după cum prevede art. 6 § 1 CEDO, or, în cererea de chemare în judecată s-a invocat că acțiunile executorului judecătoresc Romah Oleg au fost frauduloase.

În aceste circumstanțe trebuia în mod obligatoriu invitarea executorului judecătoresc Romah Oleg să dea explicații referitoare la contractul de vânzare-cumpărare contestat, în special cum a avut loc vânzare a bunului imobil, care a fost modalitatea de virare a prețului obținut la contul executorului și cum s-a ridicat sechestrul de pe bun.

Prin urmare, argumentul instanței că executorul judecătoresc Oleg Romah nu este subiect al raportului material litigios, nu doar că este eronat, dar este absolut contrar legii și probelor acumulate în cauza civilă.

Mai mult, argumentul că executorului judecătoresc Oleg Romah nu este subiect al raportului material litigios, este contrar încheierii protocolare a instanței de fond din 14 iunie 2019, or, instanța de fond ca temei de respingere a demersului de audiere a executorului judecătoresc Romah Oleg, a reținut că, prin prezentarea probelor scrise confirmatoare celor declarate de către părțile în proces, referitor la procedura de transmitere a mijloacelor bănești pentru bunul imobil înstrăinat, precum și n-a fost negat de careva parte și sunt probele scrise, iar confirmarea verbală a celor prezentate prin probe scrise ar duce la tergiversarea examinării cauzei.

La 7 februarie 2020, Olga Berezovskaia a depus supliment la cererea de recurs, solicitând casarea încheierii din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

A menționat suplimentar că la 15 aprilie 2015, în baza cererii debitorului din 14 aprilie 2015, a introdus pe contul executorului judecătoresc suma de 524 000 lei, în vederea cumpărării terenului nr. cadastral 4370112101, suprafața 0.8061 ha situat în s. Răuțel, r-nul Fălești, având destinația pentru construcții.

Confirmarea depunerii banilor pe contul executorului judecătoresc servește copia ordinului de încasare a numerarului nr.8933 din 14 aprilie 2015. Suma dată este mai mare decât prețul indicat în raportul de evaluare a bunului imobil.

Prin contractul de vânzare-cumpărare din 22 aprilie 2015, debitorul ÎI „Turețchi” a vândut terenul sus-menționat. Această tranzacție a avut loc sub controlul executorului judecătoresc, și a fost înregistrată în registrul bunurilor imobile la 23 aprilie 2015. În contract a fost indicată suma reală, care a fost depusă pe contul executorului judecătoresc și care au fost achitați până la încheierea contractului.

Potrivit încheierii executorului judecătoresc din 14 aprilie 2015 privind distribuirea sumelor de bani încasate de la debitor - creditorilor urmăritori creditorului SA „Combinatul de Pâine din Bălți” a fost distribuită suma de 266 125 de lei, creditorului Repii Nicolae - 130 032 de lei, creditorului Rîbac Victor - 89 193 de lei, restul sumei reprezentând cheltuieli de executare. Astfel banii achitați pentru terenul sus-menționat au fost utilizați pentru acoperirea parțială a datoriilor debitorului, inclusiv a datoriilor SA „Combinatul de Pâine din Bălți”.

Acțiunile executorului judecătoresc privind comercializarea bunului imobil și scoaterea interdicției de pe acesta au fost contestate de creditorul SA „Combinatul de Pâine din Bălți”. Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 13 noiembrie 2015 cererea de contestare a actelor executorului judecătoresc a fost respinsă. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 decembrie 2015 a fost respins recursul declarat de SA „Combinatul de Pâine din Bălți” și a fost menținută hotărârea primei instanțe. Instanța de apel a constatat că bunul imobil terenul sus-menționat a fost

vândut sub controlul executorului judecătoresc în urma înstrăinării bunului fiind depusă la contul bancar al acestuia suma de 524 000 lei. Instanța de recurs a constatat corecte acțiunile executorului judecătoresc.

Prin referința din 10 februarie 2020, lichidatorul ÎI „Turețchi” Igor Bulgaru a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Recursul împotriva încheierii din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost declarat la 20 decembrie 2019, în termen.

În conformitate cu art. 453 alin. (3) din Codul de procedură civilă, încheierea de respingere a cererii de revizuire poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, cu excepția cazurilor în care cererea de revizuire este examinată de Curtea Supremă de Justiție.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din motivele ce urmează.

Inițial, instanța de recurs consideră oportun de a menționa că în sensul Capitolului XXXIX din Codul de procedură civilă, revizuirea face parte din categoria căilor extraordinare de atac de retractare, prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege.

Revizuirea oferă posibilitatea retractării unei hotărâri judecătorești definitive care se vădește a fi greșită în raport cu unele împrejurări de fapt survenite după pronunțarea acesteia. Retractablea unei hotărâri judecătorești definitive produce efecte grave pentru părți și pentru stabilitatea raporturilor juridice civile. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazurile strict determinate de lege. Pe de altă parte, însă, revizuirea constituie un remediu procesual important pentru înlăturarea acelor situații excepționale care au făcut ca o hotărâre judecătorească să fie viciată chiar în substanța sa.

Având în vedere că revizuirea ocupă un loc aparte în sistemul căilor legale de atac, Colegiul găsește oportun de a evoca doar trăsăturile distinctive speței, or, legiuitorul a impus unele reguli de procedură specifice care se aplică acestei căi de atac și care evidențiază deopotrivă locul aparte pe care-l ocupă revizuirea în sistemul procedural.

Astfel, revizuirea făcând parte din categoria căilor extraordinare de atac, este guvernată de reguli speciale și legiuitorul a prevăzut expres și exhaustiv la art. 449 din Codul de procedură civilă temeiurile pentru declararea acesteia.

La caz, prezenta cerere de recurs a fost înaintată de Olga Berezovskaia împotriva încheierii din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost

respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Olga Berezovskaia împotriva deciziei din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În cererea de revizuire depusă, drept temei de revizuire au fost invocate prevederile art. 449 lit. b) și c) din Codul de procedură civilă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea recurată adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, motiv pentru care o considerată legală și întemeiată.

În acest context, instanța de recurs conchide că argumentele invocate în cererea de revizuire nu pot fi reținute dat fiind că, în esența sa, reprezintă niște critici aduse soluției expuse în decizia din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

Din aceste considerente, Curtea de Apel Bălți, prin încheierea contestată, întemeiat a concluzionat că motivele invocate de revizuenți nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, or, faptele descrise de către revizuentă nu constituie circumstanțe nou descoperite ce ar putea fi definite ca totalitatea de fapte juridice, care ar duce la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, or acestea nu au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, neavând o putere decisivă pentru răsturnarea deciziei revizuirea a cărei se solicită.

Referitor la argumentele cu referire la prevederile art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă, și anume faptul neatragerii în proces a executorului judecătoresc Oleg Romah, instanța a reținut că executorului judecătoresc Oleg Romah nu este subiect al raportului material litigios, iar prin încheierea din 19 aprilie 2019 sa respins atragerea executorului judecătoresc în calitate de intervenientului accesoriu în cauza data.

Totodată, a reținut că nu și-a găsit confirmare nici argumentul, precum că instanța de recurs a aplicat o Hotărâre de Guvern abrogată la data încheierii contractului de vânzare-cumpărare, or nici acest argument nu cade sub incidența prevederilor art. 449 din Codul de procedură civilă.

Prin urmare în lipsa unor temeiuri de admisibilitate a cererii de revizuire, instanța corect a emis o încheiere de inadmisibilitate a acesteia.

Colegiul conchide că cumulul ipotezelor relevante certifică în mod clar lipsa de substanță a recursului declarat de Olga Berezovskaia împotriva încheierii din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți și cu titlu de consecință a revizuirii declarate împotriva deciziei din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, circumstanțe ce desprind lipsa temeiurilor legale de declarare atât a revizuirii, cât și a recursului.

În această ordine de idei, Colegiul menționează că admiterea spre examinare a cererii de revizuire în condițiile în care a fost formulată, ar încălca principiul securității raporturilor juridice și ar duce inevitabil la violarea art. 6 §1 din Convenția europeană a drepturilor omului.

Din considerentele menționate supra, instanța de recurs apreciază critic argumentele invocate în cererea de recurs, deoarece acestea poartă un caracter declarativ și nu constituie temei de admitere a recursului.

Având în vedere că încheierea recurată a fost emisă cu respectarea normelor legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Olga Berezovskaia și a menține încheierea din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Olga Berezovscaia.

Se menține încheierea din 5 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Întreprinderii Individuale „Turețchi”, Igor Bulgaru, în calitate de creditor al Societății pe Acțiuni „Combinatul de Pâine din Bălți” împotriva Olgăi Berezovscaia, Mihail Berezovschi și Vasile Turețchi, intervenienți accesorii Agenția Servicii Publice Departamentul Cadastru și notarul Adrian Popovici, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și rectificarea înscrierilor în Registrul bunurilor imobile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari